

Dosarul nr. 2ra-343/2021

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud: E. Ciubotaru)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, V. Buhnaci)

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gînsari Ecaterina împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței cu privire la apărarea dreptului consumatorului, constatarea ca fiind abuzive și nule clauzele contractuale, obligarea recalculării sumei contractului de împrumut și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 ianuarie 2019, Gînsari Ecaterina, reprezentată de avocatul Munteanu Diana, a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Iute Credit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței cu privire la apărarea dreptului consumatorului, constatarea ca fiind abuzive și nule clauzele contractuale, obligarea recalculării sumei contractului de împrumut și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii avocatul Diana Munteanu a indicat că, la 06 martie 2018 între OCN „Iute Credit” SRL, în calitate de împrumutător, și Gînsari Ecaterina, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 897265, prin care pârâta s-a obligat să ofere reclamantei suma de 31 638 de lei cu titlu de împrumut, iar ultima la rândul său să restituie această sumă până la 06 martie 2020, să achite dobânda anuală efectivă, taxa aferentă contractului, rata dobânzii aferente, costul

transferului la contul bancar, comisionul de garanție, și, după caz, penalitatea de întârziere din plata restantă pentru fiecare zi de întârziere și penalitatea pentru rezilierea contractului.

Conform pct. 5.4 din contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, parte integrantă a contractului este inclusiv graficul de rambursare, care prevede: suma împrumutului; data debursării (plății); metoda debursării (cum ar fi plata în contul bancar, plata în numerar, dispunerea spre eliberare/transfer în favoarea și spre beneficiul clientului, prin intermediul reprezentanților împuterniciți, eliberarea de bunuri, alte metode agreeate de către părți) către client.

Graficul de rambursare al împrumutului de către client (conține suma împrumutului, taxa aferentă, comisioane și suma dobânzii, datele rambursării și suma totală care urmează să fie rambursată de către client către SRL „Iute Credit”).

Potrivit graficului de rambursare, Gînsari Ecaterina în termenul de scadență - 06 martie 2020, urma să achite suma totală a împrumutului în mărime de 63 478,32 de lei formată din: valoarea împrumutului acordat – 31 638 de lei; taxa aferentă contractului – 24 044,88 de lei; rata dobânzi aferente (8%) – 4 475,24 de lei și comisionul de garanție – 3 037,20 de lei.

A afirmat că, clauza contractuală referitor la taxa aferentă a contractului în sumă de 24 044,88 de lei, poartă un caracter abuziv, deoarece această sumă este prea exagerată, aproape că atinge suma împrumutului acordat.

Taxa aferentă contractului de împrumut se referă la taxa plătită sau care trebuie să fie achitată de către împrumutat în contul împrumutătorului pentru examinarea și procesarea cererii împrumutului.

A menționat că, legiuitorul, spre deosebire de contractele de credit bancar, nu a prevăzut pentru contractele de împrumut posibilitatea părților de a conveni în privința unui comision pentru serviciile prestate, iar obligarea consumatorului, în baza unui contract de împrumut preformat, la plata unei taxe aferente contractului, urmează să fie calificată ca fiind contrară cerințelor de bună-credință impuse comerciantului.

De asemenea, contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018 prevede mai multe penalități impuse Ecaterinei Gînsari și anume: penalitatea contractuală în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere; penalitatea contractuală în valoare de 200 de lei pentru expedierea primei notificări; penalitatea contractuală în valoare de 200 de lei pentru expedierea celei de a doua notificări; penalitatea contractuală în valoare de 200 de lei pentru expedierea celei de a treia notificări; penalitatea contractuală în mărime de 30% din valoarea împrumutului acordat pentru rezilierea anticipată a contractului, adică, în total 5 modalități de penalizare.

Conform art. 5 alin. (1)-(4) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011, (abrogată la 01 martie 2019, dar în vigoare la data adresării în judecată), o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Se consideră întotdeauna că, o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei. Faptul că anumite aspecte ale unei clauze sau o anumită clauză a fost negociată individual, nu

excluse aplicarea prevederilor prezentului articol pentru restul contractului în situația în care evaluarea lui globală demonstrează că este, totuși, un contract de adeziune. În cazul în care comerciantul pretinde că o clauză standard a fost negociată individual, lui îi revine sarcina probei.

A mai notat că, clauzele menționate supra sunt abuzive, deoarece nu au fost negociate direct cu consumatorul Gînsari Ecaterina, creând astfel un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților.

Astfel, pct. 4.3 (ii) din contractul de împrumut „Informații standard privind împrumuturi pentru consumatori”, prevede o penalitate de 0,5% din plata restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Pct. 4.3 (iii), prevede penalități pentru expedierea notificărilor în trei etape privind întârzierea plăților, în mărime de 200 de lei pentru fiecare expediere, însă această estimare anticipată este disproporționat de mare.

Or, sumele pentru expedierea notificării, se rezumă în principiu la cheltuieli poștale, care de fapt sunt cu mult mai mici decât penalitatea stabilită de OCN „Iute Credit” SRL în contractul de împrumut.

Caracterul abuziv al clauzelor contractuale enunțate, rezidă și din numărul excesiv de somații în adresa reclamantei, având în vedere faptul că legislația în vigoare prevede pentru respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale amiabilă, înaintarea doar a unei singure somații.

Compania de creditare nu poate fi limitată în numărul de somații înaintate debitorului, însă aplicarea penalității pentru fiecare somație expedită, nu poate fi imputată debitorului.

A mai notat că, potrivit capitolului „Riscul valutar” din contract, la pct. 5.25, părțile au consimțit că compania de creditare „Iute Credit” SRL este în drept să ceară, iar clientul va considera îndreptățit și rezonabilă cererea ultimei de a compensa pierderile survenite ca urmare a schimbării cursului de schimb valutar euro/lei MD stabilit de Banca Națională a Moldovei.

Din clauza respectivă rezultă că, Gînsari Ecaterina a fost de acord cu stabilirea unei dobânzi fixe și nu flotante, fiind obligată să achite pârâtei plata comisionului de garanție în sumă de 3 037,20 de lei.

La fel, este pasibilă de a fi anulată și clauza contractuală prevăzută la pct. 4.3 (iv) din contract, care prevede penalitatea pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 30% din valoarea împrumutului.

Respectiva clauză este nu numai abuzivă, dar contravine art. 5 și 6 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011.

A accentuat că, din preambulul contractului de împrumut, rezultă că suma împrumutului s-a acordat pentru consum, prin urmare, în speță sunt aplicabile prevederile Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12 iulie 2013.

Totodată, reclamanta cu trimitere la prevederile art. 20 alin. (1) și (4) din Legea nr. 202 din 12 iulie 2013, în cazul rambursării anticipate a creditului, creditorul este îndreptățit la o compensație rezonabilă și justificată în mod obiectiv pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului, cu condiția ca rambursarea anticipată să intervină într-o perioadă în care rata dobânzii aferente creditului este fixă. O astfel de compensație nu poate fi mai mare de: a) 1% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre

rambursarea anticipată și rezilierea convenită a contractului de credit este mai mare de un an; b) 0,5% din valoarea creditului rambursat anticipat, dacă perioada de timp dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit nu este mai mare de un an.

Orice compensație nu depășește cuantumul dobânzii pe care consumatorul ar fi plătit-o în perioada dintre rambursarea anticipată și data convenită pentru rezilierea contractului de credit.

Raportând norma dată de drept la cazul speței, rezultă că, pentru utilizarea împrumutului, Gînsari Ecaterina a fost impusă să achite companiei de creditare „Iute Credit” SRL dobânda calculată la o rată fixă egală cu 8%, iar penalitatea de reziliere anticipată a contractului de împrumut de 30% din valoarea împrumutului, fapt ce denotă că clauza dată este contrară legii, în special cu art. 220 din Codul civil, deci este nulă de drept.

Pe lângă acestea, legiuitorul spre deosebire de contractele de credit bancar, nu a prevăzut pentru contractele de împrumut posibilitatea părților de a conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate, iar obligarea consumatorului în baza unui contract de împrumut preformulat, la plata unei taxe aferente contractului, urmează a fi calificată contrară cerințelor de bună-credință impuse comerciantului.

Or, din prevederile art. 624 alin. (1) din Codul civil, cert rezultă că clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

A mai notat că, impunerea de către toate organizațiile de micro finanțare a unor contracte pre-formulate, nenegociabile, duce la situația că consumatorii nu au posibilitatea reală să ia cunoștință, la data semnării contractului, de amploarea și de componenta riscului la care s-au expus, care sunt factorii ce le vor influența creditul, ce costuri, comisioane ar putea să le fie puse în sarcină după semnarea/acceptarea contractului, într-o asemenea manieră încât să poată refuza încheierea contractului.

Respectiv, consimțământul dat de consumatorul Gînsari Ecaterina la momentul încheierii contractului, prin prisma legii, poate fi considerat inexistent, întrucât a fost exprimat în contextul unei stări de constrângere financiară, stare de care SRL „Iute Credit” a profitat și a impus obligații excesive pe seama reclamantei, aflată în acest sens într-o poziție net-dezavantajoasă.

Consideră reprezentantul reclamantei că la încheierea contractului de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, au fost încălcate drepturile Ecaterinei Gînsari în calitate de consumator, nefiind informată în modul corespunzător despre clauzele esențiale ale contractului enunțat, ca consecință a fost lipsită de dreptul de a lua decizii referitor la tranzacționarea serviciilor în mod liber și în interes propriu.

În contextul expus, a solicitat Ecaterina Gînsari reprezentată de avocatul Munteanu Diana, admiterea acțiunii, constatarea ca fiind abuzive și nule de drept clauzele contractului de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat cu OCN „Iute Credit” SRL, și anume:

- clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului, pct. 3.1 din „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, care prevede încasarea taxei aferente contractului în mărime de 24.044,88 de lei.;

- clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului, partea integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea comisionului de garanție în sumă de 3037,20 de lei;

- clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală”, pct. (a) – parte integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 0,6% calculată pentru fiecare zi de întârziere;

- clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală” pct. (e) – parte integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea penalității fixe în mărime de 200 de lei/zi;

- clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală”, pct. (g) – parte integrantă a contractului de împrumut și pct. 4.3 (iv) din „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, ce prevede încasarea penalității în mărime de 30% din valoarea împrumutului neachitat pentru rezilierea anticipată a contractului;

- clauza contractuală înserată în „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. 4.3 (ii) ce prevede încasarea penalității în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere;

- clauza contractuală înserată în „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. 4.3 (iii) ce prevede încasarea penalității pentru primele trei notificări privind întârzierea plăților în sumă de 200 de lei fiecare.

Obligarea OCN „Iute Credit” SRL să efectueze recalculul la suma contractului de împrumut, de a include și a considera sumele achitate până în prezent cu titlu de taxă aferentă contractului de împrumut și comision de garanție în contul stingerii datoriei de bază, precum și încasarea sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, acțiunea depusă de Ecaterina Gînsari a fost admisă parțial. S-a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor pct. 3.1, 3.4, 4.3 (iii), 4.3 (iv), paragraful „Informații standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. (e) și (g), ale contractului nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat între OCN „Iute Credit” SRL și Gînsari Ecaterina, cu repunerea părților în situația inițială. S-a încasat din contul OCN „Iute Credit” SRL în beneficiul Ecaterinei Gînsari suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 de lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 05 august 2019 OCN „Iute Credit” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 10 octombrie 2019 a prezentat partea motivată a cererii de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de OCN „Iute Credit” SRL și s-a menținut hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La 13 februarie 2020 OCN „Iute Credit” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 10 iulie 2019 a

Judecătoria Chișinău, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii și încasarea din contul intimatului Gînsari Ecaterina a sumei de 277,5 lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel și 100 de lei taxa de stat pentru cererea de recurs.

Prin decizia din 26 august 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de OCN „Iute Credit” SRL, s-a casat integral decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gînsari Ecaterina împotriva OCN „Iute Credit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței cu privire la apărarea dreptului consumatorului, constatarea ca fiind abuzive și nule clauzele contractuale, obligarea recalculării sumei contractului de împrumut și repararea prejudiciului moral, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de OCN „Iute Credit” SRL și s-a menținut hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoria Orhei, sediul Central.

Prin prisma art. 8, 9, 10, 11 alin. (1)-(2), 12, 13 alin. (1)-(3), 14, 16, 512 alin. (1)-(3), 514, 666, 572, 602 alin. (2), 666, 867 alin. (1), 871 alin. (1), 872 alin. (2) Cod civil, Colegiul a considerat că prima instanță legal și întemeiat a încasat de la OCN „Iute Credit” SRL în beneficiul Ecaterinei Gînsari suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 de lei cheltuieli de asistență juridică, constatând caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor pct. 3.1, 3.4, 4.3 (iii), 4.3 (iv), paragraful „Informații standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. (e) și (g), ale contractului nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat între OCN „Iute Credit” SRL și Gînsari Ecaterina, cu repunerea părților în situația inițială, or, din circumstanțele cauzei reiese că contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018 este un contract de adeziune cu clauze standard care nu au fost negociate cu consumatorul.

În acest sens, instanța de apel a reținut că acestea nu puteau fi aplicate, întrucât sunt prin urmare lovite de nulitate absolută.

Mai mult ca atât, Colegiul a remarcat că precum reiese din materialele cauzei, în situația în care clauzele contractuale privind încasarea comisioanelor nu au fost negociate de către consumator se constată inexistența dreptului OCN „Iute Credit” SRL de a cere și a o obliga pe Gînsari Ecaterina la plata acestora, or stabilirea comisioanelor contravine principiului buneii-credințe, ceea ce indică la prezența clauzelor abuzive care duc la îmbogățirea nejustificată a creditorului, toate cheltuielile aferente urmând a fi argumentate de către creditor.

Colegiul a menționat că, având în vedere că clauzele nominalizate sunt standard, întrucât contrar obligației ce îi revine potrivit art. 118 Codul de procedură civilă, OCN „Iute Credit” SRL, nu a prezentat careva probe din care ar rezulta cert că aceste clauze standard au fost negociate individual cu intimata, acestea sunt pasibile anulării, iar compensațiile solicitate în acest sens sunt nemotivate legal.

În aceiași ordine de idei, Colegiul a considerat că prin includerea clauzelor abuzive în contractul încheiat cu Gînsari Ecaterina, acesteia i-au fost cauzate stări de neliniște, stres, legate de imposibilitatea onorării unor obligații, unilateral prestabilite de reclamantă, aceasta fiind somată inclusiv prin intermediul membrilor familiei sale, fiind contactate și rudele sale, informându-le despre

eschivarea acesteia de la rambursarea împrumutului, fiindu-i în consecință cauzat un prejudiciu moral.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică în cuantumul propus de prima instanță, Colegiul a menționat că în sensul art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Respectiv a concluzionat că, având în vedere admiterea parțială a pretențiilor din acțiune, prima instanță, just a dispus încasarea din contul OCN „Iute Credit” SRL în beneficiul Ecaterinei Gînsari a sumei de 5 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, or aceasta fiind o cerință subsecventă celei principale, poartă soarta cerinței de bază.

La 11 ianuarie 2021, OCN „Iute Credit” SRL a declarat recurs, completat ulterior, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în partea admiterii acțiunii, cu emiterea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii și încasarea din contul intimatei Gînsari Ecaterina a sumei de 277,5 de lei cu titlu de taxă de stat pentru depunerea cererii de apel, a sumei de 100 de lei taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs inițiale și suma de 100 de lei taxa de stat pentru depunerea cererii de recurs.

În motivarea recursului au indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept material, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat eronat legea, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 noiembrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 18 ianuarie 2021 (f.d. 153, Vol. II).

Astfel, recursul declarat la 11 ianuarie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 27 ianuarie 2021, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 27, Vol. III), și la 18 februarie 2021, Gînsari Ecaterina, reprezentată de avocatul Munteanu Diana, a depus referință, prin care a solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil.

La 01 martie 2021, a depus referință la recursul declarat de OCN „Iute Credit” SRL, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței, prin care a solicitat respingerea acestuia ca inadmisibil.

Prin încheierea din 16 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de OCN „Iute Credit” SRL, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursurile s-au examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și, după caz, hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune respingerea recursului cu menținerea actului judecătoresc recurat, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurenta nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesuale anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune împotriva OCN „Iute Credit” SRL, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței, Gînsari Ecaterina, a solicitat constatarea ca fiind abuzive și nule de drept clauzele contractului de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat cu OCN „Iute Credit” SRL, și anume: clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului, pct. 3.1 din „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, care prevede încasarea taxei aferente contractului în mărime de 24.044,88 de lei; clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului, partea integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea comisionului de garanție în sumă de 3037,20 de lei; clauza

contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală”, pct. (a) – parte integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 0,6% calculată pentru fiecare zi de întârziere; clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală” pct. (e) – parte integrantă a contractului de împrumut, ce prevede încasarea penalității fixe în mărime de 200 de lei/zi; clauza contractuală înserată în graficul de rambursare a împrumutului secțiunea „Dobânda de întârziere și penalitatea contractuală”, pct. (g) – parte integrantă a contractului de împrumut și pct. 4.3 (iv) din „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, ce prevede încasarea penalității în mărime de 30% din valoarea împrumutului neachitat pentru rezilierea anticipată a contractului; clauza contractuală înserată în „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. 4.3 (ii) ce prevede încasarea penalității în mărime de 0,5% pentru fiecare zi de întârziere; clauza contractuală înserată în „Informațiile standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. 4.3 (iii) ce prevede încasarea penalității pentru primele trei notificări privind întârzierea plăților în sumă de 200 de lei fiecare și obligarea OCN „Iute Credit” SRL să efectueze recalculul la suma contractului de împrumut, de a include și a considera sumele achitate până în prezent cu titlu de taxă aferentă contractului de împrumut și comision de garanție în contul stingerii datoriei de bază, precum și încasarea sumei de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentei acțiuni prima instanță prin hotărârea din 10 iulie 2019, a constatat caracterul abuziv și nulitatea absolută a clauzelor pct. 3.1, 3.4, 4.3 (iii), 4.3 (iv), paragraful „Informații standard privind împrumutul pentru consumatori”, pct. (e) și (g), ale contractului nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat între OCN „Iute Credit” SRL și Gînsari Ecaterina, cu repunerea părților în situația inițială. A încasat din contul OCN „Iute Credit” SRL în beneficiul Ecaterinei Gînsari suma de 2 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 de lei cheltuieli de asistență juridică. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 12 noiembrie 2020 a respins apelul declarat de OCN „Iute Credit” SRL și a menținut hotărârea din 10 iulie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție opinează că, în speță, instanța de apel a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate li-a fost dată apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, decizia instanței de apel fiind legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Conform art. 512 alin. (1-3) Cod Civil (în redacția până la 01 martie 2019), în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Prestația trebuie să fie posibilă și determinată sau determinabilă, să nu contravină legii, ordinii publice și bunelor moravuri.

În sensul art. 514 Cod Civil (în redacția până la 01 martie 2019), obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 666 Cod Civil (în redacția până la 01 martie 2019), contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturile juridice.

În temeiul art.572 Cod Civil (în redacția până la 01 martie 2019), temeiul executării rezidă în existența unei obligații. Obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Potrivit prevederilor art. 602, alin. (2) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

Conform prevederilor art. 867 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutătorul) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În temeiul art. 871 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Conform prevederilor art. 872 alin.(2) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, probele se adună și se prezintă de către părți și de alți participanți la proces. Dacă în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților și altor participanți la proces, la adunarea și prezentarea probelor necesare, cu excepția cazurilor în care instanța constată că cererea de reclamare a probelor este înaintată în mod neîntemeiat și cu scopul vădit de a tergiversa examinarea cauzei sau proba reclamată este în mod vădit lipsită de relevanță. Probele se prezintă în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare în termenul stabilit de instanță, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, în sensul art. 121 Cod de procedură civilă.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei rezultă cu certitudine că la 06 martie 2018, între OCN "Iute Credit" SRL și Gînsari Ecaterina a fost încheiat contractul de împrumut nr. 897265, prin care OCN "Iute Credit" SRL s-a obligat să pună la dispoziția lui Gînsari Ecaterina suma de 31 638 de lei, iar Gînsari Ecaterina s-a obligat să restituie această sumă cu toate plățile aferente, în termen de 24 luni (f.d.12-15).

Deci, conform contractului dat, costul total al împrumutului constituie suma de 63 478,32 de lei, dobânda anuală efectivă fiind de 78,87 %, taxa aferentă contractului fiind - de 24 044,88 de lei, rata dobânzii aferente - de 8 % și comisionul de garanție de - 3 037,20 de lei (f.d.12).

Se reține că, contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, prevede mai multe penalități aplicabile lui Gînsari Ecaterina și anume: penalitatea contractuală în mărime de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere, penalitate contractuală în valoare de 200 lei pentru expedierea primei notificări, penalitate contractuală în valoare de 200 lei pentru expedierea celei de a treia notificări și penalitate în mărime de 30% din valoarea împrumutului acordat pentru rezilierea anticipată a contractului, adică, în total 5 modalități de penalizare.

Din dispozițiile pct. 3.1 al contractului de împrumut enunțat din “informații standard privind împrumutul pentru consumatori”, rezultă că, taxa aferentă contractului de împrumut se referă la taxa plătită sau ce trebuie plătită de către împrumutat în contul împrumutătorului pentru examinarea și procesarea cererii împrumutate. Taxa aferentă contractului de împrumut urmează să fie plătită în cazul acceptării cererii de împrumut în momentul încheierii/semnării contractului de împrumut. Împrumutatul poate solicita, iar împrumutătorul poate accepta achitarea eșalonată de către împrumutat a taxei aferente contractului de împrumut, în conformitate cu graficul de achitare și constituie 24 044,88 de lei.

Conform pct.3.4 al contractului, împrumutatul are opțiunea între stabilirea ratei dobânzii anuale flotante sau a ratei fixe. În cazul în care împrumutatul dorește ca rata lunară să rămână fixă, indiferent de care ar fi fluctuațiile ratelor de schimb ale valutei euro în lei, stabilit de Banca Națională a Moldovei, acesta va plăti adițional un comision de garanție în mărime de 3 037,20 de lei.

Totodată, conform pct. 4.3 (iii) din contract, se vor percepe costuri în caz de întârziere la plata: penalități pentru expedierea notificărilor privind întârzierea plăților, în mărime de 200 lei pentru primele trei notificări, iar potrivit pct. 4.3 (iv) al contractului, se va percepe penalitate pentru rezilierea anticipată a contractului de împrumut în mărime de 30 % din valoarea împrumutului neachitat precum și alte plăți.

Concomitent, în conformitate cu lit. e) și g) din contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018, la compartimentul “dobânda de întârziere și penalitatea contractuală”, dacă în termen de 10 zile calendaristice din data scadență a plății, împrumutatul nu va achita împrumutul și/sau alte plăți scadente stabilite în contract, împrumutătorul va calcula o penalitate fixă, care a fost negociată în prealabil de părțile contractante, în mărime de 200 lei, suplimentar la penalitatea indicată la pct. a, și va notifica împrumutatul privind întârzierea plății, indicând valoarea sumelor restante, calculul penalităților și a altor prejudicii cauzate prin întârzierea efectuării plății.

Dacă împrumutatul întârzie în realizarea rambursării contractului de împrumut, o perioadă mai mare de 40 zile calendaristice, calculându-se de la ziua scadență realizării rambursării stipulate prin contractul de împrumut, împrumutătorul declară scadente și plătibile imediat toate plățile conform contractului de împrumut și reziliază în mod unilateral contractul de împrumut, calculând suplimentar o penalitate în mărime de 30 % din valoarea împrumutului neachitat, pentru rezilierea anticipată a contractului. Împrumutătorul va trimite o notificare, prin intermediul unei scrisori despre rezilierea anticipată unilaterală a contractului de împrumut și obligația împrumutatului de a achita, în mod integral, în termen de 10 zile din momentul expedierii notificării: (i) suma împrumutului neplătit, (ii) dobânda neplătită, (iii) taxa aferentă contractului de împrumut neplătită și dobânda neplătită, (iv) alte comisioane dacă acestea au fost agreate de

către părți (v) în cazurile prevăzute de contract, valoarea bănească a ratei inflației împrumutului (vi) penalitățile contractuale pentru expedierea notificărilor calculate și neplătite, (vii) o penalitate contractuală în mărime de 30 % din valoarea împrumutului neachitat pentru rezilierea anticipată a contractului de împrumut și (viii) o dobândă de întârziere pentru fiecare zi de întârziere aplicată la componentele scadente ale graficului de rambursare, fără excepție și un nou calcul al penalităților calculate și neplătite pentru fiecare zi de întârziere.

Tot, actele cauzei denotă că, potrivit actului nr. 13 de constatare a clauzelor abuzive în contractele încheiate cu consumatorii din 27 martie 2019, emis de către Agenția pentru protecția Consumătorilor, clauzele contractului de împrumut din 06 martie 2018 ce denotă caracterul abuziv sunt pct. 5.4 al rubricii "Dobânda anuală efectivă" și pct. 5.4 lit. e), f), g) (f.d.44-48).

În atare circumstanțe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia instanței de apel, prin care a indicat asupra caracterului abuziv al clauzelor contractuale.

În contextul prevederilor art. 871 alin. (1) Cod Civil (în redacția până la 01 martie 2019), împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobânzi, el are dreptul să restituie împrumutul și până la expirarea termenului.

Conform prevederilor art. 712 alin. (1) și (3) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), clauze contractuale standard sînt toate clauzele formulate anticipat pentru o multitudine de contracte, pe care o parte contractantă (utilizator) le prezintă celeilalte părți la încheierea contractului. Este indiferent dacă prevederile formează un document separat sau sînt parte a documentului ce reprezintă contractul, de asemenea nu importă numărul condițiilor și forma contractului.

Condițiile contractuale standard devin numai atunci parte a contractului cînd partea care le propune le aduce, în momentul încheierii contractului, în mod expres la cunoștința celeilalte părți sau îi asigură în alt mod posibilitatea, luînd în considerare și handicapul acesteia, să ia cunoștință de conținutul lor și, cînd cealaltă parte este de acord, să le accepte.

Conform art.716 alin. (1) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări.

Alin. (2) din articolul citat, prevede că caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă; b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitizează scopul contractului; c) nu este clară.

Conform prevederilor art.717 alin. (1) și (2) din Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul în care clauzele contractuale standard nu au devenit parte integrantă a contractului ori sînt, total sau parțial, nule, contractul este valabil în partea rămasă.

(2) În măsura în care clauzele contractului standard nu au devenit parte integrantă a contractului sau sînt nule, conținutul contractului se reglementează de prevederile legale.

Conform art.719 lit. f) din Cod civil, în cazul condițiilor contractuale standard, fără a prejudicia dispozițiile care exclud posibilitatea derogării de la dispozițiile legale în defavoarea consumatorului, este nulă clauza prin care utilizatorului i se promite plata unei penalități dacă obligația nu este executată sau este executată cu întârziere, dacă întârzie plata sau dacă partenerul lui de contract reziliază contractul.

În temeiul art. 3 din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 (în vigoare la data adresării în judecată), prin clauză abuzivă – se înțelege, clauză contractuală care, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, creează, în detrimentul consumatorului, contrar cerințelor de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Conform art.5 alin. (1), (2), (5) și (7) din Legea nr.256 din 09 decembrie 2011, o clauză contractuală nefiind negociată în mod individual cu consumatorul este abuzivă în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract.

Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.

Sânt considerate abuzive clauzele care au ca obiect sau efect: a) excluderea sau limitarea răspunderii prevăzute de lege a comerciantului în cazul decesului consumatorului sau al vătămării lui corporale și/sau al deteriorării bunurilor lui materiale ca urmare a acțiunii sau a inacțiunii comerciantului; b) excluderea sau limitarea drepturilor prevăzute de lege ale consumatorului față de comerciant sau față de o altă parte, în cazul neîndeplinirii totale sau parțiale ori al îndeplinirii necorespunzătoare a oricăreia dintre obligațiile contractuale de către comerciant, inclusiv a opțiunii de a compensa o datorie către comerciant cu o creanță pe care consumatorul o poate avea împotriva acestuia; c) încheierea unui acord care creează obligații pentru consumator și prin care furnizarea de servicii de către comerciant este supusă unei condiții a cărei îndeplinire depinde doar de voința acestuia din urmă; d) acordarea permisiunii comerciantului de a reține sumele plătite de consumator, în cazul în care acesta din urmă decide să nu încheie contractul sau să nu îl execute, fără a se prevedea dreptul consumatorului de a primi o compensație în sumă cel puțin echivalentă de la comerciant, dacă acesta este partea ce rezoluționează ori reziliază contractul, după caz; e) solicitarea de la orice consumator care nu și-a îndeplinit obligația să plătească drept compensație o sumă disproporționată în raport cu prejudiciul cauzat de neonorarea obligațiilor contractuale; f) acordarea dreptului comerciantului de a rezoluționa sau, după caz, de a rezilia la discreția sa contractul, în timp ce consumatorului nu i se acordă aceeași posibilitate, sau acordarea permisiunii comerciantului de a reține sumele plătite pentru bunuri/servicii care nu au fost încă furnizate/prestate de către acesta, în cazul în care comerciantul este cel care reziliază contractul; g) acordarea posibilității comerciantului de a rezilia un contract cu durată nedeterminată fără un preaviz în termen rezonabil în formă scrisă, cu excepția cazurilor în care există motive întemeiate de a face acest lucru; h) prelungirea automată a unui contract cu

durată determinată, în cazul în care consumatorul nu și-a exprimat intenția de a-l prelungi, atunci când termenul stabilit pentru ca consumatorul să își exprime intenția de a prelungi contractul este mai mic de 14 zile; i) obligarea irevocabilă a consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului; j) acordarea dreptului comerciantului de a modifica unilateral clauzele fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract; k) acordarea dreptului comerciantului de a modifica unilateral, fără a avea un motiv întemeiat care să fie precizat în contract sau prin referință la prevederile actelor normative în domeniu, orice caracteristici ale produsului sau ale serviciului care urmează să fie furnizat; l) prevederea ca prețul bunurilor să fie stabilit în momentul livrării sau acordarea de posibilități comerciantului să mărească prețul acestora fără să îi acorde consumatorului dreptul corespunzător de a rezilia contractul, în cazul în care prețul final este nejustificat de mărit sau disproporționat în raport cu prețul convenit la încheierea contractului, ținându-se cont de circumstanțele obiective care au determinat comerciantul să modifice prețul; m) acordarea dreptului comerciantului de a stabili dacă bunurile sau serviciile furnizate sânt conforme cu contractul sau acordarea acestuia a dreptului exclusiv de a interpreta orice clauză din contract; n) limitarea obligației comerciantului de a respecta angajamentele asumate de către intermediarii sau de către reprezentanții acestuia sau asumarea angajamentelor de către acesta, cu condiția respectării unei anumite formalități neprevăzute în mod expres de lege; o) obligarea consumatorului să își îndeplinească toate obligațiile, chiar în cazul în care comerciantul nu își respectă obligațiile corelative; p) acordarea posibilității comerciantului de a își cesiona drepturile și obligațiile prevăzute de contract, în cazul în care această acțiune poate servi la reducerea garanțiilor pentru consumator, fără acordul acestuia din urmă; q) excluderea sau obstrucționarea dreptului consumatorului de a intenta acțiune în instanță judecătorească sau de a exercita orice alt drept prevăzut de lege, în special prin obligarea consumatorului de a soluționa orice litigiu exclusiv prin arbitraj, care nu este reglementat de dispozițiile legale, restricționând în mod nejustificat dovezile aflate la dispoziția consumatorului sau impunându-i sarcina probei care, în conformitate cu legislația aplicabilă, trebuie să îi revină altei părți la contract; r) limitarea răspunderii comerciantului pentru defectele ascunse ale produselor și/sau ale serviciilor; s) acordarea posibilității comerciantului de a restricționa transferul de garanție la recomercializarea produsului de către consumatorul inițial; t) impunerea unui termen consumatorilor mai mic decât cel prevăzut de lege pentru notificarea comerciantului despre anumite defecte ale produsului sau ale serviciului; u) condiționarea de către comerciant a prestării serviciului cu un anumit tip de mijloc de măsurare, deși mijlocul de măsurare utilizat deja de consumator este legal; v) excluderea sau limitarea dreptului consumatorului de a rezoluționa sau, după caz, de a rezilia contractul în cazul în care comerciantul:

- a modificat unilateral clauzele contractuale în condițiile stipulate la lit. j);

- nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale;

- w) exonerarea comerciantului de obligația prevăzută de lege de a soma consumatorul sau de a-i stabili un termen pentru executarea obligațiilor contractuale.

Lista clauzelor specificate la alin. (5) nu este exhaustivă.

Or, la caz, se atestă că prin contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018 debitorul obligației de restituire a împrumutului, Ecaterina Gînsari, urma să ramburseze, în principal suma de 31 638 de lei și dobânzile aferente contractului în mărime de 4 758,24 de lei. Concomitent, pârâta s-a obligat să achite a și sumele le de 24 044,88 de lei și 3 037,2 lei cu titlu de taxă aferentă contractului, comision de garanție și penalitățile calculate de către împrumutător.

Corespunzător, Colegiul relevă că părțile, au inserat în contract clauze cu privire la alte taxe arbitrare împrumutătorului. Astfel, în contractul nr. 897265 din 06 martie 2018, încheiat între ÎCS „Iute Credit” SRL și Gînsari Ecaterina toate plățile debitorului, pe lângă dobândă, mai erau sub formă de taxă aferentă contractului și comision de garanție,

Astfel, clauzele cu privire la taxa aferentă contractului (pct.3.1 al Informației standard privind împrumutul pentru consumatori, f.d. 13) și comisionul de garanție (pct. 3.4 al Informației standard privind împrumutul pentru consumatori, f.d. 13), reieșind din modalitatea de expunere, volumul, forma de redactare a principalelor condiții ale contractului de împrumut, sunt redactate din timp în baza unor forme standard care au fost formulate de către SRL „Iute Credit”, anticipat.

De altfel, corect instanța de apel a calificat contractul nr. 897265 din 06 martie 2018 ca fiind de adeziune, or acesta a fost formulat din timp de către apelanta pentru o multitudine de potențiali clienți și sunt propuse și încheiate fără posibilitate de negociere.

Conform art. 217 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019), nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Instanța de judecată o invocă din oficiu.

Conform art.220 alin.(1) Cod Civil, actul juridic sau clauzele care contravin normelor imperative sânt nule dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, prin prisma normelor precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind corectă și argumentarea instanței de apel, prin care a indicat că contractul de împrumut nr. 897265 din 06 martie 2018 este un contract de adeziune cu clauze standard care nu au fost negociate cu consumatorul, or pct. 4.3 (iii), 4.3 (iv), paragraful „Informații standard privind pentru consumatori”, pct. e., g., paragraful „dobînda de întârziere și penalitatea” sunt clauze contractuale standard, luând în calcul prevederile exprese ale legii (art.719 lit. f) Codul civil) precum și prevederile din Directiva nr. 93/13/CEE, în conformitate cu art. 217, 220 și art. 717 din Codul civil. Așadar, acestea nu puteau fi aplicate, întrucât sunt prin urmare lovite de nulitate absolută.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind corectă și argumentarea instanței de apel, prin care a indicat că, în situația în care clauzele contractuale privind încasarea comisioanelor nu au fost negociate de către consumator se constată inexistența dreptului pârâtului/apelantului de a cere și obliga reclamanta/intimata la plata acestora, asemenea pretenții urmând a fi respinse, dat fiind clauze standard, or stabilirea comisioanelor contravine principiilor buneii-credințe, ceea ce indică la prezența clauzelor abuzive care duc la îmbogățirea nejustificată a creditorului, toate cheltuielile aferente urmând a fi argumentate de către creditor.

În consecință, reieșind din cele expuse, având în vedere că clauzele nominalizate sunt standard, acestea sunt pasibile anulării, iar compensațiile solicitate în acest sens sunt nemotivate legal.

Corespunzător, în conformitate cu prevederile art. 20 alin. (4) și (5) al Legii privind protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, prejudiciul moral cauzat consumatorului de către producător, vânzător, prestator prin încălcarea drepturilor lui prevăzute de prezenta lege, precum și de alte acte normative, se repară în mărimea stabilită de instanța judecătorească. Prejudiciul moral se repară indiferent de repararea prejudiciului material cauzat consumatorului.

Conform art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la repararea prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Așadar, instanța de apel întemeiat a constatat că, prin includerea clauzelor abuzive în contractul încheiat cu Gînsari Ecaterina, acesteia i-au fost cauzate stări de neliniște, stres, legate de imposibilitatea onorării unor obligații unilaterale prestabilite de reclamantă, aceasta fiind somată inclusiv prin intermediul membrilor familiei sale, angajații SRL "Iute Credit" contactând și rudele a lui Gînsari Ecaterina, informându-le despre eschivarea acesteia de la rambursarea împrumutului (f.d.83-90). Acționarea într-un asemenea mod și crearea acestor stări, indubitabil i-a cauzat un prejudiciu moral reclamantei.

Subsidiar, corect au fost admise și cerințele Ecaterinei Gînsari în ceea ce privește încasarea sumei de 2000 lei, din contul OCN „Iute Credit” în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral, aceasta fiind justificată.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel just a constatat că în cauza dedusă judecătii, clauzele cu privire la încasarea comisioanelor nominalizate sunt clauze standard, întrucât nu au fost negociate cu reclamanta, contrar aserțiunilor OCN „Iute Credit” SRL, or, atât în instanța de apel, cât și în instanța de fond, contrar obligației ce îi revine potrivit art.118 CPC, nu a prezentat careva probe din care ar rezulta cert că aceste clauze standard au fost negociate individual cu intimata.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, prin prisma argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, cât și cele expuse în cererea de apel, în raport cu materialele cauzei, întemeiat a concluzionat în sensul respingerii apelului, alegațiile recurente fiind nefondate, deoarece materialele cauzei în coroborare cu normele materiale denotă contrariul.

Cele supra relatate, în ansamblu atestă faptul că concluzia instanței de apel, este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurentă în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu.

Urmare a celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate afirmațiile recurente precum că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, nefiind dovedite circumstanțele considerate de instanță ca stabilite, iar concluziile instanței expuse

în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece acestea contravin constatărilor relatate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 442, 444, art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gînsari Ecaterina împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Iute Credit” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supraveghere a Pieței cu privire la apărarea dreptului consumatorului, constatarea ca fiind abuzive și nule clauzele contractuale, obligarea recalculării sumei contractului de împrumut și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Galina Stratulat